

SXEDIO.F77

20.1.1951: Ο ΑΝΘΙΜΟΣ ΜΑΧΑΙΡΙΩΤΗΣ ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΤΙΟΥ. Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΑΠΕΧΕΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ

Η προεκλογική εκστρατεία για την ανάδειξη του νέου Μητροπολίτη Κιτίου, σε διαδοχή του Κιτίου Μακάριου, που είχε εκλεγεί Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ, ήταν πολύ σκληρή και έπαιρνε συνεχώς διαστάσεις.

Υποψήφιοι ήταν ο Χωρεπίσκοπος Σαλαμίνας Γεννάδιος από τον Λυθροδόντα και ο Αρχιμανδρίτης Ανθιμος Μαχαιριώτης από τη Λαζανιά.

Οι ψηφοφόροι που ανήκαν μόνο στη δεξιά, μια και η Αριστερά τηρούσε αποχή, διασπάστηκε στα δύο και σαν η Συντονιστική Επιτροπή Κυπριακού Αγώνα, ΣΕΚΑ, είδε ότι δεν μπορούσε με κανένα τρόπο να γεφυρώσει τις διαφορές αποφάσισε να αφήσει τα μέλη της ελεύθερα να υποστηρίξουν όποιον ήθελαν στις εκλογές.

Η απόφαση λήφθηκε στις **10 Νοεμβρίου 1950** σε Γενική συνέλευση των μελών της με θέμα την εκλογή του Μητροπολίτη Κιτίου.

Η απόφαση ήταν λακωνική:

"Δεδομένου ότι δεν επετεύχθη συμφωνία προς υποστήριξιν ενός κοινού υποψηφίου, εκάστη των αποτελουσών την ΣΕΚΑ οργανώσεων, είναι ελεύθερα να υποστηρίξιν υποψήφιον της προτιμήσεως της".

Την επομένη, **11 Νοεμβρίου** ο Ανθιμος Μαχαιριώτης μπήκε για καλά στην επίθεση και με δήλωση του εξυμνούσε τις αρετές του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και τα προσόντα του για την ανάληψη του πηδαλίου της Εθναρχίας.

Αναφέρθηκε ακόμα στην έλλειψη συμφωνίας για κοινό υποψήφιο, αλλά δείχνοντας ότι ήθελε το θρόνο του Κιτίου ευχήθηκε απλώς ότι θα δινόταν η ορθότερη και εθνικώς ωφελιμότερη λύση.

Ξεκαθάριζε επίσης με τη μορφή συνέντευξης ότι και αυτός παρέμεινε πιστός στρατιώτης στον αγώνα

για την Ένωση:

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Αναγινώσκω εις τας Κυπριακάς εφημερίδας ότι φέρεσθε μεταξύ των υποψηφίων διά την πλήρωσιν της Μητροπολιτικής έδρας Κιτίου. Πώς βλέπετε την τοιαύτην "υποψηφιότητα" και το ενδεχόμενον εκλογής σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Πιστεύω ακαραδάντως ότι η εκ μέρους εθνικοφρόνων ηγετών υπόδειξις του ατόμου μου ως υποψηφίου διά τον κενωθέντα Μητροπολιτικόν βρόνον Κιτίου υπήρξε μια κάποια εκτίμησις και αναγνώρισις των εθνικών μου υπηρεσιών, τας οποίας προσέφερα εις την πεφιλημένην Μητέρα μας Ελλάδα, κατά τας κρισιμωτέρας στιγμάς του εναντίον των ποικιλωνύμων αυτής εχθρών σκληρού αγώνος.

Βεβαίως αναλογίζομαι τας βαρυτάτας ευθύνας τας οποίας υπό τοιαύτας δυσχερείς εκκλησιαστικάς κοινωνικάς και εθνικάς περιστάσεις, εις περίπτωσιν επιτυχίας μου θα επωμισθώ. Πλην όμως θα έπρεπε να παύσω να καυχώμαι ότι είμαι Έλλην Χριστιανός και Ιερωμένος, εάν δι' οιονδήποτε λόγον, δεν έστεργον να προσφέρω εκθύμως τας υπηρεσίας μου και εις την Ιδιαιτέραν Πατρίδα μου, την υπόδουλον Κύπρον, εις περίπτωσιν καθ' ην η φωνή και η θέλησις του Κυπριακού λαού ήθελε με καλέσει.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πως βλέπετε το έργο ενός σημερινού Κυπρίου ιεράρχου, και ως ποιμενάρχου και ως εθνικού ηγέτου;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Βεβαίως, εφ' όσον ο πόλεμος τον οποίον εναντίον του Χριστιανισμού ανέκαθεν ο Υλισμός διεξάγει, ευρίσκεται ήδη εις τη οξυτέραν του φάσιν και πρώτη η Εκκλησία του Χριστού η στρατευομένη, δίδει ή καλείται να δώση την σκληράν μάχην, διά την ηθικήν εξύψωσιν και την οριστικήν επικράτησιν του Χριστιανικού Πολιτισμού καθίσταται πρόδηλον ότι, δυσχερές και επίμοχθον θα πρέπει να είναι το έργον παντός ανεξαιρέτως διά τον Κύπριον Ιεράρχην. Διότι η τελευταία σκληροτάτη δοκιμασία, την οποίαν διά της εξορίας των Ιεραρχών της, η αυτοκέφαλος Εκκλησία μας υπέστη παραμείνασα

επί μίαν σχεδόν δεκαπενταετίαν ακέφαλος, εδημιούργησε τεράστια ηθικά, πνευματικά και κοινωνικά προβλήματα, της δυσχερούς λύσεως των οποίων, καλείται ευθύς αμέσως, να επιληφθή αυτή αυτή η Εκκλησία και οι ιεράρχαι της. Και εφ' όσον ο ζυγός της δουλείας βαρύς, εξακολουθεί να επικάθηται επί του τραχήλου μας και ο ξένος δυνάστης, παρά πάντα νόμον ηθικόν, επιμόνως αρνείται εις ημάς το δικαίωμα της ελευθερίας μας, ο κύπριος Ποιμενάρχης δεν θα πρέπει να παύση να είναι ο κατ' εξοχήν Εθνάρχης ο σημαιοφόρος, ο γενναίος στρατιώτης και ο υπέρμαχος αγωνιστής, όστις θα αγωνίζεται επί των επάλξεων υπέρ της ελευθερίας και της εθνικής αποκαταστάσεως του υποδούλου Ποιμνίου του.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πως νομίζετε ότι πρέπει να γίνη η διαχείρησις του εθνικού μας ζητήματος διά την ευτυχή λύσιν του;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Εχοντες προ οφθαλμών τα σοφά της Ιστορίας διδάγματα, κατά τα οποία ουδέν των ευγενεστέρων ιδεωδών της ζωής, αποκτάται άνευ εντατικών αγώνων και θυσιών, πιστεύομεν ότι η αισία έκβασις του εθνικού μας ζητήματος θα συντελεσθή μόνον διά συνεχών, εντατικών και προ παντός μεθοδικών αγώνων. Θεωρώ, εν προκειμένω μέγα ευτύχημα, διότι κατά την κρίσιμον αυτήν περίοδον, καθ' ην η εθνική μας υπόθεσις, ευρίσκεται εις την οξυτέραν της φύσιν, η Θεία Πρόνοια ενεπιστεύθη τους οίακας του σκάφους της Αυτοκεφάλου Εκκλησίας μας, εις τας στιβαράς χείρας συνετού Κυβερνήτου και δεξιού Οιακοστρόφου, του Πρωθιεράρχου Μακαρίου του Γ. Ουδεμία λιποψυχία και ουδεμία παραχώρησις επιτρέπεται εις τον αγώνα και μοναδικόν αίτημά μας δέον να είναι η Ενωσις και μόνον Ενωσις".

Προτού τελειώσω επιτρέψατε μοι να εκφράσω την βαθυτάτην θλίψιν μου, διότι, παρά τας εντατικάς προσπαθείας τας οποίας συνετοί παράγοντες προς υπόδειξιν κοινού υποψηφίου κατέβαλον, δεν επετεύχθη συνεννόησις και δεν διετηρήθη ως εκ τούτου η ενότης και η συνοχή της εθνικόφρονος

μερίδος του Κυπριακού λαού, προς αναμφισβήτητον και ανυπολόγιστον ζημίαν της Κυπριακής υποθέσεως. Εύχομαι με όλην την δύναμιν της φυχής όπως η σωτήριος χάρις του Θεού καταστείλη τα πάθη και φωτίση τας δυανοίας να δοθή εν προκειμένω η ορθότερα ευπρεπεστέρα και εθικώς ωφελιμωτέρα λύσις".

Ενώ η Δεξιά οδηγείτο προς κατά μέτωπο σύγκρουση η Αριστερά θεώρησε και τις εκλογές αυτές σαν συνέχεια του προηγούμενου εκκλησιαστικού πραξικοπήματος, όπως χαρακτήριζε την εκλογή του αρχιεπισκόπου Μακαρίου και αποφάσισε να τηρήσει και αποχή και από τις εκλογές αυτές.

Οι εκλογές γίνονταν με τους ίδιους καταλόγους και πολλοί, αν όχι όλοι, οι αριστεροί δεν ήταν γραμμένοι.

Οι ελπίδες για ανάδειξη δικού της υποψηφίου ήταν ελάχιστες, αν όχι ανύπαρκτες, εκτός αν ήθελε να κάμει πολιτική.

Παρ' όλον τούτο, όμως, ορισμένοι αριστεροί αργότερα, μεταξύ των οποίων και ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου, κάμνοντας αυτοκριτική, θεώρησαν την τακτική της αποχής ως σφάλμα.

Στις 13 Νοεμβρίου 1950 και ενώ οι ζυμώσεις γύρω από τις εκλογές εντεινόνταν, και με τη Δεξιά να οδηγείται διασπασμένη στις κάλπες, ο ΕΑΣ, η οργάνωση του ΑΚΕΛ στην οποία μετείχαν και συνοδοιπόροι στο κόμμα, έρριψε επίσημα το σύνθημα της αποχής από τις εκλογές:

" Περιήλθε σε γνώση του Εθνικο-Απελευθερωτικού συνασπισμού ότι διάφοροι επιτήδειοι διαδίδουν στις πόλεις και τα χωριά της περιφέρειας Κιτίου ότι η Λαϊκή Παράταξη ευνοεί την υποψηφιότητα του ενός ή του άλλου υποψηφίου που κτενίζονται για τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο Κιτίου.

Το Γενικό Συμβούλιο του ΕΑΣ θεωρεί καθήκον του να υπενθυμίσει σε όλα τα μέλη των οργανώσεων που μετέχουν στον ΕΑΣ όλους τους οπαδούς της Λαϊκής Παράταξης και το λαό γενικά τη θέση του ΕΑΣ στις

αρχιεπισκοπικές εκλογές, θέση αποχής από τις ψευτοεκλογές και απερίσπαστης προσήλωσης στον εθνικοαπελευθερωτικό αντιϊμπεριαλιστικό αγώνα. Αυτή η θέση ισχύει απόλυτα και στις ψευτοεκλογές για την ανάδειξη Μητροπολίτη Κιτίου.

Ελληνικό Κυπριακό Λαό. Τίποτα δεν άλλαξε από τότε. Οι ίδιες συνθήκες καλπινόθευσης και αποκλεισμού του λαού, οι ίδιοι ψευδοεκλογικοί κατάλογοι, η ίδια φάρσα, οι ίδιες φατρίες και διασπαστές του λαού, οι ίδιοι αντιλαϊκοί σκοποί. Καλούμε κάθε τίμιο πατριώτη, όλους τους φίλους και οπαδούς της Λαϊκής Παράταξης να γελοιοποιήσουν με την αποχή τους την εκλογική φάρσα της πλουτοκρατορικής αντίδρασης όπως έκαμαν και στις αρχιεπισκοπικές εκλογές. Να καταδικάσουν με την αποχή τους και να απομονώσουν τους διασπαστές των λαϊκών δυνάμεων, τους ανθρώπους της ΣΕΚΑ και όλα τα όργανα της πλουτοκρατικής ολιγαρχίας. Να παραγνωρίσουν την εκλογική φάρσα της αντίδρασης και να παραμείνουν ενωμένοι στην εθνικοαπελευθερωτική προσπάθεια.

Ελληνες Κύπριοι στρατιώτες. Μακριά από τις ψευτοεκλογές για την ανάδειξη Μητροπολίτη Κιτίου. Μακριά από τους διασπαστές και τα όργανα τους. Μακριά από κάθε διαφθορά και εξευτελισμό. Καταδικάστε με την αποχή σας την εκλογική φάρσα. Συσπειρωθείτε όλοι κάτω από τη σημαία της λαϊκής ενότητας, την πάλη για το ψωμί και για την εθνική λευτεριά του λαού μας".

Την απόφαση του ΕΑΣ σεκόνταρε η εφημερίδα "Νέος Δημοκράτης" εκφραστικό όργανο του ΑΚΕΛ η οποία σε σχόλιο της τόνιζε:

"Το εκλογικό πραξικόπημα για την "ανάδειξη" Αρχιεπισκόπου το διαδέχεται τώρα το πραξικόπημα για την "πλήρωση" του Μητροπολιτικού θρόνου Κιτίου. Όπως στην πρώτη περίπτωση έτσι και τώρα "εκλογή" με αποκλεισμό του εργαζόμενου λαού "εκλογή" για την ανάδειξη ηγέτου της αντίδρασης και υπηρέτου των συμφερόντων της.

Ο λαός δεν έχει να κάμει τίποτε με την εκλογική φάρσα. Θα την καταγγείλει και θα την καταδικάσει όπως κατάγγειλε και καταδίκασε το εκλογικό πραξικόπημα, για τον αρχιεπισκοπικό θρόνο, κατά έμπρακτο και πανηγυρικό τρόπο με την αποχή του, την πλήρη και ολοκληρωτική αποχή του. Θα αγνοήσει την εκλογική φάρσα που οργανώνει η αντίδραση και θα μείνει ενωμένος και απερίσπαστος στην εθνικοαπελευθερωτική του προσπάθεια και στην πάλη για ψωμί των παιδιών του.

Ενώ πλησίαζε η μέρα της πρώτης φάσης των εκλογών η Επαρχιακή Επιτροπή του ΑΚΕΛ Λάρνακας έδινε τις τελευταίες οδηγίες στους ψηφοφόρους με βάση την ίδια γραμμή.

Σε συνέντευξη εκπροσώπου της στο "Νέο Δημοκράτη" στις 21 Νοεμβρίου 1950 τόνιζε ότι η αποχή της αριστεράς θα στερούσε τον "αυριανό επιβάτη του θρόνου Κιτίου" από το ελάχιστο κύρος:

"Ο εργαζόμενος λαός και ιδιαίτερα η εργατική μας τάξη δεν έχουν τίποτε το κοινό με την "εκλογή" αυτή. Γιατί δεν πρόκειται για ελεύθερες και δημοκρατικές εκλογές. Χιλιάδες ψηφοφόρων από τις εργαζόμενες τάξεις έχουν αποκλεισθεί από τους εκλογικούς καταλόγους. Εδώ πρόκειται για ένα απροκάλυπτο εκλογικό πραξικόπημα, χαρακτηριζόμενο για την απεγνωσμένη προσπάθεια της μιας από τις μερίδες της αντίδρασης να ανεβάσει στο θρόνο το δικό της άνθρωπο και να τον έχει υπηρέτη των στενών κομματικών συμφερόντων της.

ΕΡ: Πώς βλέπετε τη δάσπαση της αντίδρασης σε δύο μερίδες στην παρούσα εκλογή;

ΑΠ: Εκείνος που οργανώνει τις σημερινές ψευτοεκλογές είναι η κεφαλαιοκρατική αντίδραση. Το ότι προβάλλονται δύο υποψήφιοι δεν σημαίνει ότι οποιοσδήποτε από αυτούς συγκεντρώνει υποστήριξη άλλη από εκείνη της αντίδρασης. Ο,τι φανερώνει το γεγονός των δυο υποψηφιοτήτων είναι το μεγάλο ρήγμα που υπάρχει στους κόλπους της ηγεσίας της αντίδρασης και που οφείλεται στο διαφορετικό

πολιτικό προσανατολισμό των δυο μερίδων της, της μιας προς το βρετανικό και της άλλης προς τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Ομως και της μιας και της άλλης ο προσανατολισμός σημαίνει θάψιμο της Κυπριακής εθνικής υπόθεσης και εξυπακούει Ελλάδα πάντοτε υπδουλωμένη στα ξένα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα. Οσο για τα ελάχιστα εκείνα στοιχεία που κάποτε πρόβαλλαν με την προβιά του φιλολαϊκού και που τώρα σερβίζουν το παραπλανητικό τους σύνθημα "Γέννάδιο για να ηττηθεί το ΚΕΚ" έχουμε να πούμε το σύνθημα τους είναι κάλπικο και αποβλέπει στη διάσπαση- ευσεβής πόθος- της λαϊκής παράταξης και εκμετάλλευση της υφισταμένης στους κόλπους της αντίδρασης διάσπασης, δημιουργίας συνθηκών ευκαιριών για την περιβόητη "τρίτη κατάσταση" με αντικειμενικό στόχο την προαγωγή των συνταγματικών σχεδίων της κυρίαρχης δύναμης.

ΕΡ: Ποια τα συγκεκριμένα καθήκοντα των οπαδών της Λαϊκής Παράταξης;

ΑΠ: Από τα πιο πάνω γίνεται ολότελα καθαρό πως η ψευτοεκλογή αυτή είναι υπόθεση ξένη προς το λαό. Είναι υπόθεση αποκλειστικά της αντίδρασης. Ο λαός με την εργατική τάξη επικεφαλής, πρέπει να μείνει μακριά από την εκλογική φάρσα. Με την μαζική αποχή του θα καταγγείλει με τον πιο έμπρακτο και πανηγυρικό τρόπο το εκλογικό πραξικόπημα τους εμπνευστές του και την πολιτική τους της διάσπασης και να στερήσει ολότελα τον αυριανό επιβάτη του θρόνου Κιτίου κάθε, και του πιο ελάχιστου, λαϊκού κύρους. προσπάθεια της αντίδρασης να διασπάσει και εξασθενίσει την πανίσχυρη Λαϊκή μας Παράταξη, πρέπει να συντριβεί. Το σύνθημα του λαού μας είναι: Κανένας εργάτης ή εργαζόμενος στις ψευσοεκλογές. Ολοι σε ενότητα στην πάλη για το ψωμί και για τη λευτεριά".

Στο μεταξύ, στο άλλο στρατόπεδο, ενώ ο Γενικός Γραμματέας της ΠΕΚ Στέφανος Πρωτοπαπός, που είχε εκλεγεί πριν από λίγους μήνες ως νέος Γ.Γ. της Οργάνωσης για τρία χρόνια, (σε αντικατάσταση του

Σωκράτη Λοϊζίδη που είχε απελαθεί από τους Άγγλους για τη συμμετοχή του στο ενωτικό δημοψήφισμα της **15ης Ιανουαρίου 1950**), και οι ανώτατοι αγροτικοί σύμβουλοι της ΠΕΚ Ανδρέας Γιάγκου και Γιάννης Αργυρίδης, εγκαταστάθηκαν στη Λεμεσό και από εκεί εξορμούσαν σε διάφορα χωριά υπέρ του Γενναδίου, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος έπαιξε το τελευταίο του χαρτί λίγες μέρες πριν από τις εκλογές για την ανάδειξη των ειδικών αντιπροσώπων και εκδηλώθηκε ανοικτά -αλλά όχι δημόσια- υπέρ του φίλου του, Ανθιμου Μαχαιριώτη.

Έτσι έστειλε άνθρωπο του με εγκύκλιο του υπογεγραμμένη από τον ίδιο που επισκέφθηκε όλους τους Ιερείς και τους διαβίβασε την επιθυμία του να υποστηρίξουν τον Ανθιμο.

Η επιθυμία του Μακαρίου ήταν ξεκάθαρη. Και οι ιερείς δεν μπορούσαν να ξεφύγουν ουσιαστικά από αυτήν.

Έτσι το ρεύμα υπέρ του Ανθιμου άλλαξε ριζικά μέσα σε λίγες μόνο μέρες και οι άνθρωποι της ΠΕΚ και οι άλλοι υποστηρικτές του Γενναδίου, συναντούσαν φιλικό μεν κλίμα στα χωριά, αλλά όχι επιθυμία να υποστηρίξουν τον υποψήφιο τους. Ιδιαίτερα οι ιερείς τους ξεκαθάριζαν τη θέση τους ότι ναι μεν ήταν φίλοι και της ΠΕΚ, αλλά θα ψήφιζαν Ανθιμο γιατί αυτή ήταν η επιθυμία του Μακαρίου.

Έτσι στις εκλογές για την ανάδειξη των ειδικών αντιπροσώπων που έγιναν στις **26 Νοεμβρίου 1950** η πλάστιγγα έγειρε υπέρ του Ανθιμικού Μετώπου που σάρωσε κυριολεκτικά.

Οι εκλογές έδειξαν πόση πραγματικά ήταν η δύναμη του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, γιατί με τις ενέργειες του κατόρθωσε να εξασφαλίσει θριαμβευτική εκλογή του φίλου του Ανθιμου Μαχαιριώτη μια και είχαν εκλεγεί τόσοι ειδικοί αντιπρόσωποι που θα εξασφάλιζαν την εκλογή των απαιτούμενων για την εκλογή Γενικών Αντιπροσώπων.

Έτσι η ΠΕΚ αναγκάστηκε να παραδεχθεί ήττα και με εγκύκλιο της προς όλους τους ειδικούς αντιπροσώπους και της ΑΤΕ της Μητροπολιτικής

Περιφέρειας Λεμεσού, τους κάλεσε να αναγνωρίσουν και να σεβασθούν το αποτέλεσμα της Μητροπολιτικής εκλογής και να θεωρούν πλέον τον Ανθιμο Μαχαιριώτη ως το νέο Μητροπολίτη Κιτίου.

Πρόσθετε η ΠΕΚ σε εγκύκλιο της στις **20** Δεκεμβρίου **1951**:

"Είναι γεγονός ότι ο Γεννάδιος και ο Ανθιμος είναι κληρικοί άξιοι διά Μητροπολιτικόν Θρόνον, αλλ' ο Ελληνικός Χριστιανικός λαός Λεμεσού και Λάρνακος εψήφισε κατά πλειοψηφία υπέρ του Ανθίμου.

Ας ομονοήσωμεν και ας περιβάλωμεν τον μέλλοντα Μητροπολίτην Κιτίου- Αμαθούντος με αγάπην και σεβασμόν. Ετοιμασθήτε όλοι να υποδεχθούμεν τον άξιον Μητροπολίτην μας εις μίαν λαμπράν και αλησμόνητον υποδοχήν και ας παραμείνωμεν ως αδελφοί και ομοϊδεάτες της γραμμής του εθνικού θρησκευτικού και κοινωνικού αγώνος που κάμνουμεν εναντίον παραπλανημένων και ανοήτων ξενομανών και ανοήτων αντιπάλων, ως και της εκμεταλλεύσεως του αγροτικού ιδρώτος.

Όλοι ενωμένοι σφυκτά υπέρ των ιδανικών του Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού, για τον οποίον αγωνιζόμεθα. Όλοι με αγάπην και στοργήν και αυτοθυσίαν γύρω των αξίων εκκλησιαστικών αρχηγών μας για να βαδίσωμεν το γρογορότερο προς την Νίκη.

Ζήτω ο Λαός, ζήτω ο Ανθιμος Μαχαιριώτης, Ζήτω η ΠΕΚ".

Την επομένη **21η** Δεκεμβρίου **1950** επέστρεψε στην Κύπρο και ο Μητροπολίτης Κερύνειας Κυπριανός, ο οποίος επικεφαλής της Πρεσβείας της Εθναρχίας πήγε στην Αθήνα, το Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη για να παραδώσει τις δέλτους του ενωτικού δημοψηφίσματος της **15ης** Ιανουαρίου **1950**, και η Ιερά Σύνοδος συνήλθε στις **23** του μήνα για να μελετήσει τα αποτελέσματα και να επικυρώσει τους εκλεγέντες ειδικούς αντιπροσώπους.

Οι εκλογές για την ανάδειξη των γενικών αντιπροσώπων έγιναν τελικά στις **31** Δεκεμβρίου **1950** αλλά ήταν περισσότερο τυπικές παρά ουσιαστικές.

Μοναδικός πια υποψήφιος ήταν ο Ανθιμος Μαχαιριώτης, ο οποίος εξακολουθούσε ακόμα να βρίσκεται στην Ελλάδα.

Οι εκλεγέντες γενικοί αντιπρόσωποι ήταν οι ακόλουθοι:

Κιτίου Καλλίνικος και Παπα Ιερόθεος Μιχαηλίδης, Θεοχάρης Μαραθεύτης, Στέλιος Δημητρίου, Παπα Κυριάκος Θεοφάνους, Ανδρέας Παπανικολάου, Αντώνης Λοΐζου, Λάρνακα, Παπακυριάκος Ιακωβίδης Κάτω Δρυς, Παπαευσύμιος Α. Οράτης, Ορά, Μιχαήλ Σταυρινού Λεύκαρα, Κλεόπας Μ. Πανάου Χοιροκοιτία, Αυξέντιος Γ. Παύλου Καλαβασός, Παπαμιχαήλ Παπασταυρινού Ορόκλινη, Ευάγγελος Μάρκου Αραδίππου, Γεώργιος Οικονόμου Λειβάδια, Χριστάκης Χ. Μπεής Δρομολαξιά, Παπαγεώργιος Θ. Παπαδόπουλος Λεμεσός, Διάκονος Αντώνιος Καλυβίτης, Μάριος Τριτοφτίδης, Αιμίλιος Φράγκος, Χριστάκης Σαββίδης, Θάνος Ελληνας Λεμεσός, Οικονόμου Χριστόφορος Κελλάκι, Παπαδημήτρης Παπακώστα, Άγιος Ιωάννης Αγρού, Θεόδωρος Παπά, Καλό Χωριό, Σάββας Σ. Σαββίδης Άγιος Θεόδωρος Αγρού, Γεώργιος Κωνσταντίνου Μέσα Γειτονιά, Λουκάς Κυριάκου Ασγάτα, Παπαχριστόφορος Κοσκοινάς Πέρα Πεδί, Παπαχαράλαμπος Μεταξάς Πελένδρι, Λοΐζος Νικολαΐδης Πλάτρες, Ευστάθιος Α. Πανή Κοιλάνι, Νεόφυτος Σταυρινού Λόφου, Χαράλαμπος Κωνσταντή Αγ. Θεράπων, Παπαγεώργιος Χριστοδούλου Παλώδια, Χρίστος Κοντολαίμης Πολεμίδια και Χρίστος Σ. Αναστασιάδης Αγ. Φύλαξη.

Η εκλογή του νέου Μητροπολίτη έγινε στις 20 Ιανουαρίου οι δε γενικοί αντιπρόσωποι και οφφικιάλοι της Εκκλησίας ψήφισαν διά βοής μια και δεν υπήρχε αντίθετη πρόταση.

Όταν διαβάστηκε το υπόμνημα της εκλογής ο Γενικός Αντιπρόσωπος από τη Λάρνακα Θεοχάρης Μαραθεύτης πρότεινε όπως Μητροπολίτης Κιτίου εκλεγεί διά βοής ο Ανθιμος Μαχαιριώτης. Την εισήγηση υποστήριξε και ο Γενικός Αντιπρόσωπος Λεμεσού Μάριος Τριτοφτίδης που είπε:

" Ο προτεινόμενος κληρικός είναι καθ' όλα

άξιος του Μητροπολιτικού θρόνου Κιτίου και θα αποβή πολύτιμος συνεργάτης εις τους εθνικούς και θρησκευτικούς αγώνας του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ: Συμφωνεί η συνέλευσις;

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ: Άξιος, άξιος.

Ακολούθως όλοι πορεύθηκαν στον Καθεδρικό ναό Αγίου Ιωάννου, όπου υπογράφηκε από τους συνοδικούς η κανονική πράξη της εκλογής πάνω στην Αγία Τράπεζα.

Ο Ανθιμος έφθασε στην Κύπρο την 1η Φεβρουαρίου για πρώτη φορά ύστερα από απουσία 17 χρόνων και η χειροτονία και ενθρόνιση του έγινε τη επομένη στον Καθεδρικό ναό Αγίου Ιωάννου προϊσταμένου του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Η εγκαθίδρυση του έγινε στο Μητροπολιτικό ναό της Λάρνακας όπου τον προσφώνησε ο Μητροπολίτης Κερύνειας Κυπριανός, ο Χωρεπίσκοπος Γεννάδιος, ο Γυμνασιάρχης Δ. Κουτουμάνος και ο Ευέλθων Πιτσιλλίδης εκ μέρους του λαού της Λεμεσού και ο Νίκος Δημητρίου εκ μέρους του λαού της Λάρνακας.

Στην αντιφώνηση του ο Κιτίου αφού αναφέρθηκε στην κατάσταση που επικρατούσε στην Εκκλησία και μεταξύ του ποιμνίου έδωσε διεβεβαιώσεις ότι θα αγωνιζόταν για την ανόρθωση της Εκκλησίας:

"Με συγκίνησιν βαθυτάτην ανέρχομαι τας βαθμίδας του θρόνου τούτου, τον οποίον ηγίασε το μαρτύριον του Νικοδήμου Μυλωνά και τον οποίον ιστορικών και περίλαμπρον κατέστησαν άνδρες εξέχοντες και φυσιογνωμίοι φαεινοί, εν αις και ο σήμερον Πρωτόθρονος της Κυπριακής Ιεραρχίας, ο κλειζων τον παλαίφατον θρόνον του Βαρνάβα, Μακάριος ο Γ.

Εκλινα ευλαβώς τον αυχένα αποδεχθείς την κλήσιν και επιταγήν της Εκκλησίας και ιδού παρίσταμαι σήμερον εν μέσω υμών, ουδέν μετ' εμού φέρων ούτε τη αρετήν, ούτε σοφίαν, ούτε έτερον αρίζηλον τι αγαθόν, ειμή της ασθενείας μου την συναίσθησιν.

Ουδέν προσκομίζω των προσόντων εκείνων, δι' ων

οι προκάτοχοι μου Ιεράρχαι σεβαστόν παρά πάσι και περίπτυστον τον θρόνον τούτον κατέστησαν, θεοφιλώς ποδηγετήσαντες και ως καλοί Ποιμένες το εις αυτούς παρά Θεού εμπιστευθέν ποίμνιον εν πνεύματι πραότητος συνέσεως και δικαιοσύνης ευδοκίμως ποιμάναντες.

Δεν με θαμβοί όθεν της σημερινής ημέρας η λάμψις. Δεν με ενθουσιούν αι τιμαί και των κωδώνων οι χαρμόσυνοι ήχοι, αι δάφναι και αι αψίδες και αι τόσαι άλλαι της ψυχής και της καρδιάς υμών, υπέρ εμού εκδηλώσεις. Πτοούσι με μάλλον, συνειδότα επί την ανθρωπίνην ασθένειαν, αι επί την εμήν ταπεινότητα στηριζόμεναι ελπίδες της Εκκλησίας και αι υπερβάλλουσαι προσδοκίαι υμών.

Πτοούσι με τα συνέχοντα την κληρωθείσαν μοι θεόσωστον ταύτην Επαρχίαν και γενικώς την υπό δουλείαν διατελούσαν Πατρίδα ημών, μεγάλα και δυσεπίλυτα προβλήματα, τα οποία ως ποιμενάρχης υμών και ως μέλος της εθναρχούσης ταύτης εκκλησίας καλούμαι εν ονόματι του Θεού, από τούδε να αντιμετωπίσω.

Εργον βασικόν ουσιώδες προς το οποίον θα στραφή η σκέψις και η φροντίς μου κατά την εν τω αμπελώνι του Κυρίου, νέαν ταύτην σταδιοδρομίαν, θα είναι και πρέπει να είναι η ηθική του εμπιστευθέντος μοι ποιμνίου τούτου διαπαιδαγώγησις και η επί τη βάσει του Ευαγγελίου πνευματική τούτου αναγέννησις, διότι ουδεμία κοινωνική θεωρία και ουδέν ξένον προς τον Χριστόν ηθικοκοινωνικόν σύστημα είναι δυνατόν να οδηγήση τα άτομα, τα Εθνη και τους λαούς εις ευτυχέστερον μέλλον, εάν μέσα εις τας ψυχάς των ανθρώπων δεν σπαρή, δεν φυτρώση και δεν καρποφορήση ο θείος σπόρος του Ευαγγελίου, εάν η σημερινή νεότης και αυριανή γενεά δεν γαλουχηθή με του Ευαγγελίου τα ζώηρρητα νάματα και δε αναγραφή "εν Παιδεία και νουθεσία κυρίου".

Εκτιμώ υπερβαλλόντως την από τινος εν τη Νήσω ταύτη και ειδικώς εν τη λαχούση μοι επαρχία χριστιανική πνευματική κίνησιν. Συγχαίρω εγκαρδίως

τους πρωτεργάτας και είμαι πρόθυμος να παράσχω προς αυτούς πάσαν ηθικήν και υλικήν προς την κατεύθυνσιν ταύτην προσπάθειαν. Πλην όμως θεωρώ ως ουσιώδη διά τον χριστιανισμόν, τον οργανικόν δεσμόν με την εκκλησίαν πάσης τοιαύτης κινήσεως. Διότι πιστεύω ακραδάντως ότι πάσα εξωεκκλησιαστική θρησκευτική ενέργεια και οργάνωσις ανεξάρτητος, δημιουργεί αναστάτωσιν, διασαλεύει της διοικούσης αποστολικής εκκλησίας τας βάσεις και οδηγεί μοιραίως και αναγκαστικώς εις την δημιουργίαν αιρέσεων.

Πάσα όθεν τοιαύτη ενέργεια, οθενδήποτε προερχομένη, δέον να κινήται, να δρα και να εργάζεται μέσα εις τα πλαίσια της Εκκλησίας, διά της Εκκλησίας και υπέρ της Εκκλησίας. Η Εκκλησία, η διοικούσα Εκκλησία, Αυτή θα μεριμνήση και αυτήν διά της εν εαυτή θείας δυνάμεως του ιδρυτού της και των πιστών προς Αυτήν και αφοσιωμένων οργάνων της, θα αγωνισθή δκά να καθάρη λογισμούς, να εξυψώση φρονήματα, να φωτίση διανοίας, να χαλκεύση χαρακτήρας και οδηγήση τα μέλη της μακράν των υφάλων της απιστίας, εις τον εύδιον λιμένα των αληθειών του Ευαγγελίου.

Πολλοί όμως οι εν ταις ημέραις ταύταις επίβουλοι της στρατευομένης του Χριστού Εκκλησίας εχθροί. Πολλή η άρνησις, πολλή η απιστία, πολύς του αιώνος τούτου ο θερισμός, ολίγοι δε οι εργάται. Και η εκκλησία ίνα ανταποκριθή προς το υψηλόν και επίμοχθον έργον της, χρειάζεται προ παντός εργάτας. Χρειάζεται κλήρον. Κλήρον ουχί περιοριζόμενον εις τους ξηρούς της λατρείας εξωτερικούς τύπους μόνον, αλλ' έχοντα συναίσθησιν της υψηλοτέρας αυτού εν τη κοινωνία αποστολής. Κλήρον υπεράνω των ανθρωπίνων παθών ιστάμενον μη αναμιγνυόμενον εις ακάρπους κομματισμούς αγόνους και επιζημίους κοσμικούς διαξιφισμούς. Σκορπίζοντα πανταχού το μειδίωμα της αγάπης, της συγγνώμης της ανεξικακίας της καλωσύνης, της χριστιανικής συμπεριφοράς. Εφοδιασμένον δι' ων θα δύναται να αναδειχθή ο επί την λυχνίαν λύχνος, το φως το φωτίζον διανοίας και

καταυγάζον ψυχάς. Ο ποιμήν καλός, ο έτοιμος να προσφέρει ανά πάσαν στιγμήν την ψυχήν του, τον ευατόν του, τα είναι του υπέρ των προβάτων. Αλλά και κλήρον μη πεινώντα, μη διψώντα, μη γυμνητεύοντα και μη συνθλιβόμενον μέσα εις της δυστυχίας την κάμινον, ώστε ο εντολοδόχος του Θεού εις μεταπράτην της θείας αυτού χάριτος να μεταποιηήται.

Μεγίστην αληθώς ανακούφισιν διά το πολύμοχθον έργον μου, αποτελεί δι' εμέ η εν προκειμένω καταβληθείσα προσπάθεια του νυν Πρωθιεράρχου ημών και προ μικρού προκατόχου μου, όστις εν τη διακρινούση αυτόν προς το Ιερατεϊόν αγάπη και εκτιμήσει του υψηλού αυτού, εν τη κοινωνία προορισμού, τοιαύτην τοσαύτην επεδείξατο υπέρ της ηθικής, πνευματικής και οικονομικής αυτού ανορθώσεως μέριμναν και φροντίδα. Μεγίστην θα καταβάλω προσπάθειαν, ώστε να μη υστερήσω εν προκειμένω Εκείνου. Διά τους πιστούς εν τω αμπελώνι του Κυρίου και αφοσιωμένους εργάτας, θα είμαι στοργικός πατήρ, ο ποιμήν ο καλός. Αμείλικτος δε τιμωρός πάσης τυχόν αταξίας τεινούσης να ανατρέψη τη εν τη εκκλησία ηθικήν τάξιν και πειθαρχίαν. Διότι "ού δύναται δένδρον σαπρόν καρπούς αγαθούς ποιείν". "Παν δε δένδρον μη ποιούν καρπούς αγαθούς κόπτεται και εις πυρ βάλλεται".

Εάν ημείς οι εις τας τάξεις του ιερατεϊου ανήκοντες δεν δυνάμεθα να γίνωμεν άγγελοι, ας γίνωμεν τουλάχιστον άνθρωποι, διότι εάν ημείς του Θεού οι εντολοδόχοι δεν γίνωμεν άνθρωποι, τίνι τρόπω θα δημιουργήσωμεν ανθρώπους; Εάν το άλας μωρανθή- λέγει ο Κύριος- εν τίνι αλυσθήσεται"; Και εάν το φως το εν εμοί σκότος εστί, το σκότος πόσον"; Εάν δεν γίνωμεν το φως πώς να φωτίσωμεν τους εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένους; Εάν δεν ενστερνισθώμεν του Ευαγγελίου τας σωτηριώδεις αρχάς "τη πίστει ζέοντες" πως θα στηρίξωμεν τους περί την πίστιν κλονιζομένους και πως θα οδηγήσωμεν πλανηθέντα πρόβατα εις νομάς σωτηρίους; Εάν η μερίς του υποδούλου τούτου λαού οι φύλακες και οι

εντολοδόχοι δεν αγαπήσωμεν την Ελευθερίαν "εν η ημάς Χριστός ηλευθέρωσεν" πώς θα γίνωμεν της ελευθερίας ημών οι πρόμαχοι και οι σημαιοφόροι. Και εάν ημεείς δεν αποκτήσωμεν συνείδησιν εθνικήν, ποίος θα κρατήση του δεινοπαθούντος τούτου λαού το εθνικόν φρόνημα υψηλά;

Ανάγκη λοιπόν κοινωνική, αλλά και απαίτησις εθνική, να αποκτήση η Εκκλησία κλήρον, άξιον της υψηλής αυτού εν τη κοινωνία αποστολής, διότι εάν της Εκκλησίας σκοπός είναι η επί της Γης εγκαθίδρυσις της βασιλείας του Θεού, τότε δεν είναι ξένη προς το έργον Αυτής η κοινωνική ανασυγκρότησις, ανόρθωσις και ευδαιμονία. Εφ' όσον σάλοι κοινωνικοί κλύδωνες εκ ρευμάτων υλιστικών προκαλούμενοι, υπονομεύουν τας βάσεις και υποσκάπτουν αυτής τα θεμέλια, δεν είναι δυνατόν η Εκκλησία να σταυρώση τας χείρας και να αναμένη την σταύρωσιν. Είναι τουναντίον είναι καθήκον αυτής, προς όλας τας κοινωνικάς κατευθύνσεις να δράση.

Διότι, Βασιλεία του Θεού επί της γης, όπερ αποτελεί και το κύριον έργον της, σημαίνει κοινωνία εις την οποίαν θα πάυση να βασιλεύη η αδικία και το ψεύδος, η απάτη και η εκμετάλλευσις, η ηθική και οικονομική αθλιότης και οι εντεύθεν προκαλούμενοι μεταξύ λαών και ατόμων πόλεμοι και διαξιφισμοί. Κοινωνία εις την οποίαν θα πάυση η δουλεία την οποίαν επιβάλλουν οι άνθρωποι. Βασιλεία του Θεού επί της Γης σημαίνει κοινωνία εις την οποίαν θα κυριαρχή η αγάπη, η καλωσύνη, η αμοιβαία μεταξύ των λαών και των ατόμων συμπάθεια, κατανόησις και εμπιστοσύνη, η προς τους πάσχοντας ευσπλαχνία, η ειρήνη, η ελευθερία, η ευτυχία και η χαρά του Θεού,

Κοινωνικήν λοιπόν ανόρθωσιν και ελευθερίαν μας επιβάλλει το καθήκον ημών, ως ποιμενάρχου και ως μέλους της εθναρχίας να επιδιώξωμεν. Και ίνα ευχερέστερον και συντομώτερον το δεύτερον επιτύχωμεν, ανάγκη απαραίτητος το πρώτον να επιζητήσωμεν. "Ζητείτε πρώτον την Βασιλείαν του Θεού και την δικαιοσύνην αυτού και ταύτα πάντα

προτεθήσετε Υμίν". Με τον σταυρόν της αυταπαρνήσεως επ' αιώνων και το Ευαγγέλιο του Χριστού ανά χείρας θα κατευθύνωμεν τα βήματα ημών προς όλας τας κατευθύνσεις. Θα εισέλθωμεν εις τας καλύβας των πτωχών, αλλά θα ανέλθωμεν και εις τα μέγαρα των πλουσίων. Εδώ μεν διά να παραμυθύσωμεν ολιγοψύχους, ενισχύσωμεν αδυνάτους ανορθώσωμεν κατερραγμένους. Εκεί δε διά να ενσταλάξωμεν μέσα εις τας τυχόν αναλγήτους καρδίας, το γλυκύτετον άρωμα της προς τους πάσχοντας και δεινοπαθούντας αγάπης. Διά να πληροφορήσωμεν, τους μεν πτωχούς ότι δύσκολους είναι της ζωής ο αγών και ουδείς ες τον κόσμον αυτόν της ματαιότητος και της ύλης, λαμβάνει της προόδου και της ευημερίας το βραβείον, εάν μη νομίμως αθλήση τους δε τα χρήματα έχοντας ότι ουχί κάτοχοι, αλλ' οικονόμοι εισί των χρεών του Θεού. Και ότι κάποτε θα παραστούν η ενώπιον του αδεκάστου Κριτού, ίνα απολογηθούν, εάν απάτισαν διψώντας, έθρεψον πεινώντας, ενέδυσαν γυμνούς, ηγάπησαν τον δεινοπαθούντα πλησίον.

Και όταν ούτω ανακαινισθώμεν, τότε όλοι μαζί, ποιμένες και ποιμενόμενοι, πλούσιοι και πτωχοί, με μίαν ψυχήν και με μίαν καρδίαν, να εξέλθωμεν εις τας οδούς, να ανέλθωμεν εις τα βουνά, να διασχίσωμεν τρικυμιώδεις ωκεανούς, ίνα διακηρύξωμεν με όλην την δύναμιν των πνευμόνων μας, ότι εις την γωνίαν αυτήν της γης, είναι λαός που ομιλεί και πιστεύει και σκέπτεται και ποθεί και αισθάνεται ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ένας λαός που αγαπά την ελευθερίαν ακριβώς διότι ανήκει εις της Ελευθερίας των χώραν, εξακολουθεί, εις τον αίωνα αυτόν της διακηρύξεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εξακολουθεί να στενάζη κάτω από τον ζυγόν βαρυτάτης δουλείας, ίνα διακηρύξωμεν εις τον φιλελεύθερον κόσμον, ότι δύναμις χριστιανική, φιλελευθέρα, ισχυρά και μεγάλη, ασεβεί προς τον εσατόν της, και καταπατεί την αλήθειαν, ελευθερίαν μεν των αδυνάτων λαών, επαγγελλομένη δούλον δε λαόν υπό το σκήπτρον αυτής δουλεύοντα ανεχομένη.

Μόνον δε ούτω ενεργούντες και πολιτευόμενοι θα δυνηθώμεν να παραστήσωμεν "ένδοξον την εκκλησίαν μη έχουσαν σπίλον ή ρυτίδα ή τι των τοιούτων, αλλ' ίνα η αγία και άμωμος". Μόνον ούτω ενεργούντες και πολιτευόμενοι θα δυνηθώμεν να θραύσωμεν της δουλείας τα δεσμά.

Και εγώ μεν ταύτα από του βήματος τούτου εν ονόματι σου του αληθινού Θεού, προς τον χριστεπώνυμον τούτον λαόν επαγγέλλομαι.

Συ δε ω αόρατε της Εκκλησίας Νυμφίε, εύσπλαχνε και πανοικτίρμων Ιησού Χριστέ, πάριδε τα πολλά ημών αμαρτήματα, ότι πολυ απέστημεν από σου. Φώτισον και συνέτισον προ πάντων ημάς. Εμπνευσον εν τη καρδία ημών αγαθά υπέρ της Εκκλησίας σου. Τα τους πολέμους θέλοντα έθνη πάταξον. Τα την δουλείαν των αδυνάτων επιζητούντα σύντριψον. Εις τον περιούσιον τούτον λαόν Σου, υπό δουλείαν διατελούντα την ελευθερίαν χάρισαι, τους πιστούς βασιλείς ημών Παύλον και Φρειδερίκην κράτυνον. Την ορθόδοξον ημών πίστιν στήριξον. Τα έθνη πράϋνον. Τον κόσμον ειρήνευσον. Την Αγίαν Σου Εκκλησίαν καλώς διαφύλαξον. Εμέ δε ενίσχυσον εις την προκειμένην μεγάλην και υψηλήν διακονίαν σου. Ινα ούτω δοξάζεται το πάντιμον και μεγαλοπρεπές Ονομά σου, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν".

Ο Ανθιμος Μαχαιριώτης ήταν ο πρώτος Μητροπολίτης που εκλεγόταν επί Αρχιεπισκοπείας Μακαρίου Γ και με την εκλογή του ο Μακάριος απέδειξε τη δύναμη που είχε αποκτήσει ήδη ανάμεσα στους κόλπους της Εκκλησίας της Κύπρου που θα αποδεικνυόταν πολύτιμη για τον ίδιο τα επόμενα χρόνια...